

Kryteria oceniania

w zakresie 8 szkoły podstawowej

opracowane na podstawie materiałów katechetycznych

„Jestem z wami” z serii „Odślonić twarz Chrystusa”

podręcznik nr AZ-32-01/10-KR-3/12 do nauczania religii rzymskokatolickiej

zgodny z programem nauczania nr AZ-3-01/10

Rozdział I Chcę być szczęśliwy

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń: - nazywa ludzkie pragnienia i potrzeby; - interpretuje metafory „skarby na ziemi” i „skarby w niebie”; - porównuje zakończenia tekstów: literackiego i tekstu św. Augustyna; - podaje przykłady sytuacji życiowych, w których ludzie potrzebują pomocy	Uczeń: - analizuje wyniki sondażu o szczęściu; - zna klasyfikację potrzeb; - wskazuje różne modele sensu życia; - interpretuje wybrane fragmenty Ewangelii (Mt 11, 28-30) w kontekście tematyki cierpienia i przeciwności losu; - interpretuje sytuacje	Uczeń: - interpretuje poczucie szczęścia ośmioklasisty w świetle Pisma Świętego (Jk 5, 13);- interpretuje aforyzmy o szczęściu; - rozważa, czy dom jest skarbem ziemskim, czy niebiańskim; - rozważa, o jakim ukojeniu (ziemskim czy wiecznym) mówi tekst św. Augustyna	Uczeń: - analizuje model szczęścia lansowany przez współczesne czasopisma młodzieżowe; - rozważa, czym potrzeba różni się od zachcianki; - interpretuje słowa bł. Jana Pawła II i odnosi je do współczesnej sytuacji egzystencjalnej ludzi młodych;	Uczeń: - rozważa, czy jest możliwe uzyskanie pełni szczęścia bez Boga; - interpretuje wybrane fragmenty Ewangelii w kontekście tematyki pragnień i potrzeb człowieka; - rozważa paradoks człowieka jako istoty społecznej w kontekście wyboru samotności jako drogi życiowej;

<p>innych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie małżeństwo, rodzinę i ojczyznę, a także zrzeczenia jako środowiska rozwijające wspólnotowy aspekt życia; - analizuje sytuacje przedstawione w tekście literackim i interpretuje postawy bohaterów; - rozumie łacińskie wyrażenie „pro publico bono” będące tematem lekcji; - przedstawia postać św. Jadwigi w kontekście historycznym; - rozumie pojęcia „działalność charytatywna” i „fundacja”; - wskazuje pierwiastek ludzki i Boski w Kościele; - rozumie istotę chrztu jako włączenia do Kościoła oraz zadania wynikające z przynależności do Kościoła; 	<p>i postawy przedstawione w tekstach literackich – w świetle tekstów Pisma Świętego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje postawę św. Jadwigi w świetle przekazów historycznych, literackich i w świetle cytatu z Pisma Świętego (Mdr 4, 13) oraz dzieła malarskiego; - interpretuje wybrane fragmenty Pisma Świętego w kontekście tematyki obrazów Kościoła; - wymienia sposoby tworzenia wspólnoty Kościoła; - wymienia elementy misji Kościoła; - rozumie udział w Eucharystii jako osobiste zaangażowanie w relacje z Bogiem; - rozumie wyrażenie „Eucharystia – serce Kościoła”. 	<p>i Pismo Święte (Mt 11, 28-30);</p> <ul style="list-style-type: none"> - znajduje w modlitewniku pieśń religijną wyrażającą szczęście z odnalezienia Boga; - przedstawia przyczyny i skutki choroby sieroczej; - interpretuje aforyzmy będące tematami katechez; - projektuje gazetkę na temat misji Kościoła; - przeprowadza ankietę dotyczącą uczestnictwa we Mszy Świętej i interpretuje jej wyniki, - wskazuje w wybranych tekstach określenia i obrazy Kościoła; - określa zależność między wiarą a uczynkami; - zna części i obrzędy Eucharystii; - interpretuje przypowieść o zaproszeniu na ucztę 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie istotę odpowiedzialności społecznej nie tylko w wymiarze współczesnym, ale także w przyszłym; - rozważa różnice między działalnością charytatywną a sponsoringiem; - pisze list otwarty do rówieśników na temat ich przynależności do Kościoła; - interpretuje słowa „Czyń, co widzisz”; - zna etymologię słowa „Kościół”; - interpretuje słowa Napoleona wyrażające podziw związany z wielopokoleniowym trwaniem Kościoła; - rozważa zmienne i stałe elementy Mszy Świętej w kontekście zmian społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozważa zmienne i stałe elementy Mszy Świętej w kontekście zmian społecznych, - rozważa, czy podejmowanie misji Kościoła jest narzucaniem innym wiary; - rozważa istotę patriotyzmu;
---	---	--	---	--

Rozdział II
Prowadź mnie

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje dwa znaczenia słowa „wcielenie”; - wskazuje w „Symbolu Nicejsko-Konstantynopolitańskim” fragment dotyczący Wcielenia; - wymienia cechy prawdziwego obrazu Boga; - analizuje różne znaczenia i konteksty użycia słowa „ojciec” oraz konfrontuje je z obrazem Boga Ojca; - interpretuje wybrane fragmenty Ewangelii pod kątem życia Jezusa; - wskazuje współczesnych apostołów; - definiuje przypowieść jako gatunek literacki; - zna zasady interpretacji przypowieści; - rozumie pojęcie „pełnia człowieczeństwa”; - dokonuje oceny cech człowieka chiwego i szczodrego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - widzi różnicę między realizmem wiary we Wcielenie a pozorami wierzeń starożytnych; - wskazuje paradoksy dotyczące Wcielenia Boga; - dłoni ojca; - podaje krótką informację o życiu Małych Braci Jezusa; - podaje przykłady odpowiedzi na wezwanie Jana Chrzciciela z życia współczesnych ludzi; - interpretuje wybrane przypowieści; - zna pojęcie konsumpcjonizmu i dokonuje oceny moralnej zjawiska w świetle Ewangelii; - rozważa związek Wcielenia z ludzką codziennością; - opowiada o Karolu de Foucauld; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje wybór zdjęć jako materiał do dyskusji: Co uważa się za pełnię człowieczeństwa, a co nią jest?; - rozważa, czy ludzie współcześnie bardziej boją się śmierci czy potępienia wiecznego; - rozważa sposób obecności Jezusa w Kościele. - interpretuje fragmenty Ewangelii mówiące o obrazie Boga jako Ojca; - interpretuje obraz Rembrandta „Powrót syna marnotrawnego” ze szczególnym uwzględnieniem detalu - interpretuje dzieło malarskie przedstawiające zstąpienie do piekieł ze szczególnym uwzględnieniem symbolicznych detali; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje dzieło malarskie obrazujące Wcielenie; - projektuje witraż przedstawiający Boga Ojca; - interpretuje tytuł dzieła malarskiego z wykorzystaniem kontekstu religijnego; - zna pojęcie Epifania; - rozważa, czy droga do królestwa Bożego polega wyrzeczeniach czy na radości; - omawia sakramenty w świetle Paschy Chrystusa; - interpretuje paradoks związany z wiarą w obecność Boga. - definiuje dwa znaczenia słowa „piekło”; - odpowiada na pytanie, czym w świetle wiary w Chrystusa jest śmierć; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozważa, jak mogłaby wyglądać współczesna wizja artystyczna Jezusa Chrystusa, Matki Bożej i Apostołów; - porównuje starotestamentowy i nowotestamentowy obraz Boga; - rozważa, czy współczesność można nazwać czasami królestwa Bożego; - układa współczesna przypowieść o królestwie Bożym; - rozważa, czy pełnię człowieczeństwa można osiągnąć samotnie; - interpretuje wybrane fragmenty Ewangelii synoptycznej z uwzględnieniem jej intencji – wyznania wiary; - przeprowadza sondaż na temat doświadczenia Boga przez swoich bliskich.

Rozdział III
Daję wam Siebie

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie istotę znaku; - wymienia wszystkie sakramenty i określa dary, jakie dzięki nim otrzymujemy; - podaje informacje na temat swojego chrztu świętego na podstawie wywiadu z rodzicami; - rozumie istotę działania Ducha Świętego (metaforę przemieniania, wyrażenie Boski Artysta); - analizuje świadectwo bierzmowanej i dokonuje; - wskazuje etapy ustanowienia Eucharystii; - definiuje Eucharystię oraz wskazuje jej cel i znaczenie dla życia chrześcijanina; - zna treść pierwszego przykazania kościelnego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa sposób, w jaki Bóg okazuje człowiekowi miłość; - interpretuje wyznania Josepha Ratzingera na temat łaski chrztu świętego; - zna obrzędy chrztu świętego; - pisze list do rodzica, wcielając się w młodą osobę przeżywającą kryzys wiary; - opowiada o Kamilu de Lelli jako przykładzie działania Ducha Świętego w życiu człowieka; - opowiada o wydarzeniach z Wieczernika, redagując opis uczuć z perspektywy osoby biorącej w nich udział; - dostrzega związek między cudem rozmnożenia chleba a nauczaniem Jezusa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje postawę pokory opisaną przez Benedykta XVI w przemówieniu; - przedstawia informacje na temat Światowego Dnia Chorego; - projektuje gazetkę na temat różnych powołań; - definiuje pojęcia „kanonizacja” i „beatyfikacja”; - przygotowuje informacje o świętym lub błogosławionym ogłoszonym przez bł. Jana Pawła II. <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa sposób, w jaki Bóg okazuje człowiekowi miłość; - interpretuje wyznania Josepha Ratzingera na temat łaski chrztu świętego; - zna obrzędy chrztu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozważa, czy cierpienie i choroba są Bożą karą za grzechy; - rozważa, jaka jest istota powołania i jakie są relacje między wolnością a powołaniem; - rozważa problem, czyje oczekiwania powinien spełniać ksiądz; - rozważa atrakcyjność świętości we współczesnym świecie. <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje wybrane gesty lub symbole liturgiczne i je interpretuje; - redaguje modlitwę dziękczynną za dar chrztu; - wskazuje różnice pomiędzy „duchem” a „Duchem Świętym”; - czyta fragmenty Ewangelii mówiące o Ostatniej Wieczerzy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozważa różnice pomiędzy sakramentami i magią; - rozważa, czy ludzie nieochrzczeni mogą być zbawieni; - wymienia owoce Ducha Świętego i rozważa ich aktualność; - rozważa, dlaczego Kościół poleca przyjmować Komunię świętą przynajmniej raz w roku w czasie wielkanocnym; - omawia trudności życia Kościoła w wybranym państwie, w którym chrześcijaństwo jest zakazane; - rozważa problem, czy Bóg przebacza każdy grzech; - wskazuje cechę wspólną (sens) wszystkich rodzajów powołań; - zna wypowiedź Benedykta XVI na temat kapłanów i uzasadnia ją; - porównuje powołanie świeckich

<ul style="list-style-type: none"> - wymienia kolejne części i ich obrzędy Mszy Świętej; - wskazuje cel i sens uczestniczenia we Mszy Świętej; - wie, na czym polega pełne uczestnictwo we Mszy Świętej; - rozumie istotę przebaczenia; - wskazuje warunki Bożego przebaczenia; - zna warunki dobrej spowiedzi; - dokonuje autorefleksji dotyczącej czasu chorowania; - wie, w czym wyraża się troska Jezusa i Kościoła o chorych; - wymienia różne rodzaje powołań; - podaje przykład osoby, która wypełniła swoje powołanie i uzasadnia wybór; - 	<p>o chlebie żywym;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie nakaz uczestniczenia w niedzielnej Mszy Świętej pomimo ustanowienia Eucharystii w Wielki Czwartek; - dobiera cytaty biblijne ilustrujące poszczególne obrzędy Mszy Świętej; - wskazuje rolę Kościoła w Bożym przebaczeniu; - wie bardzo ogólnie, jak przebiega sakrament święceń i kto go udziela; - analizuje wyniki ankiety na temat małżeństwa; - podaje przykłady ludzi dążących do świętości i wskazuje elementy ich biografii, które mogą być inspiracją dla nastolatków. 	<p>świętego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze list do rodzica, wcielając się w młodą osobę przeżywającą kryzys wiary; - opowiada o Kamilu de Lelli jako przykładzie działania Ducha Świętego w życiu człowieka; - porównuje treść cywilnej i kościelnej przysięgi małżeńskiej; - podaje argumenty potwierdzające tezę, że świętość nie jest postawą przestarzałą (jest aktualna); - opowiada o św. Ignacym Loyoli, ukazując aktualność istotnych wyborów świętego; 	<p>i porównuje je;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozważa, na czym polega wyjątkowość spotkania z Bogiem w niedzielnej Mszy Świętej; - interpretuje świadectwo rówieśniczki w świetle chrześcijańskiej nauki o cierpieniu; - zna przebieg sakramentu namaszczenia chorych i jego skutki dla osób wierzących; 	<p>wyraża swoje oczekiwania na temat cech księdza;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia istotę powołania kapłańskiego; - wymienia stopnie sakramentu święceń; - wskazuje podstawy udanego małżeństwa; - definiuje „prawdziwą miłość”; - zna wiek, w którym można zawrzeć małżeństwo i rozumie takie ograniczenie; - podaje informacje na temat kilku świętych żyjących na przestrzeni wieków; - wyjaśnia istotę świętości.
---	--	---	---	--

Rozdział IV
Szukam dobra

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje cechy autorytetu ludzkiego i cechy autorytetu Boga; - opiniuje przykładowe decyzje moralne na podstawie opisu sytuacji; - definiuje, czym jest sumienie; - podaje przykłady bezinteresownego włączania się w życie rodziny; - zna znaczenia słowa „błogosławiony”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada dzieje Józefa Egipskiego; - rozumie pojęcie „Opatrzność”; - opowiada dzieje Mojżesza; - interpretuje imię Boże „Jestem, Który Jestem”; - opisuje historię wybranej osoby, w której losach dostrzega Boże prowadzenie do nawrócenia; - rozumie pojęcie autorytetu,- na podstawie fragmentów Księgi Wyjścia wyjaśnia znaczenie Paschy dla Izraelitów; - wyjaśnia, na czym polega doskonałość przykazania miłości; - interpretuje tekst Ośmiu Błogosławieństw 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady działania Bożej Opatrzności („szczęścia w nieszczęściu”); - aktualizuje historię Józefa Egipskiego; - wskazuje cechy Mojżesza, które ułatwiały i które utrudniały mu realizowanie jego powołania; - aktualizuje historię Mojżesza; - dokonuje interpretacji dzieła malarskiego, charakteryzując Mojżesza; - interpretuje fragmenty Ewangelii mówiące o słabości autorytetów ludzkich; - rozważa zagrożenie sekt w życiu młodych ludzi; - rozumie, że człowiek ponosi odpowiedzialność za swoje sumienie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie „Opatrzność”; - rozważa przyczyny wzbraniania się Mojżesza przed podjęciem zadania, które wyznaczył mu Bóg; - wymienia plagi egipskie i analizuje wybrany cud opisany w Księdze Wyjścia; - definiuje pojęcie autorytetu; - wymienia rodzaje autorytetu; - wyjaśnia znaczenie związków wyrazowych ze słowem „sumienie”, podaje przykłady z życia ilustrujące różne znaczenia; - przeprowadza ankietę na temat gotowości poświęcania się wśród członków starszego i młodego pokolenia; - porównuje dwa ewangeliczne przekazy Błogosławieństw. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje ikonograficzne wyobrażenie Bożej Opatrzności w świetle fragmentu Pisma Świętego (Rz 8, 28a); - rozważa, dlaczego Opatrzność Boża nie zapobiega całkowicie ludzkim cierpieniom; - opowiada dzieje Mojżesza na podstawie opowiadania św. Szczepana; - rozważa, czy opis wyjścia Izraela z niewoli egipskiej jest kroniką; - formułuje rady, jak rozpoznać prawdziwy autorytet życiowy; - rozważa, czy autorytet Boga jest autorytetem specjalisty czy przełożonego; - rozważa, czy można kochać innych, jeśli nie kocha się siebie; - rozważa, czy Błogosławieństwa mogą być wskazówką życiową także dla osób niewierzących.

Rozdział V
Wskazuję ci drogę

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia „dobro” i „dobroć”; - opowiada o życiu ukrytym Jezusa w Nazarecie; - przedstawia przykład dobrego człowieka; - umie podzielić przykazania na te, które dotyczą relacji z Bogiem, i te, które dotyczą bliźniego; - interpretuje przykazania: wskazuje osoby oraz wartości, które są chronione przez przykazania; - podaje przykłady współczesnych bożków; - przeformułuje pierwsze przykazania z zakazu na nakaz; - interpretuje pierwsze przykazania; - rozumie na czym polega wzywanie Boga w błahych i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje brak miłości jako przyczynę łamania piątego przykazania; - rozpatruje problem zakochanych nastolatków z perspektywy młodzieży i rodziców; - przedstawia starotestamentową i nowotestamentową interpretację szóstego przykazania, z uwzględnieniem kontekstu biblijnego; - redaguje w punktach poradnik dla małżeństw, w którym uwzględnia etykę chrześcijańską; - sporządza wykres słupkowy pokazujący tendencję w rozwoju nieuczciwości w szkole (ściąganie); - porównuje definicje kradzieży z kodeksu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje słowa dwunastoletniego Jezusa wypowiedziane w czasie odnalezienia go w Świątyni; - rozumie znaczenie przykazań w życiu chrześcijanina oraz ich wpływ na godność człowieka; - charakteryzuje mechanizm działania sekty; - podaje cechy prawdziwego i fałszywego obrazu Boga; - rozumie istotę kultu obrazów; - rozumie niebezpieczeństwa tkwiące w bałwochwalstwie, bluźnierstwie i krzywoprzysięstwie; - podaje historyczne przykłady bałwochwalstwa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje dojrzałość bierzmowanego chrześcijanina z odpowiedzialnością żydowskiego 13-latka; - porównuje sens rzymskich sentencji prawnych z przykazaniami; - przygotowuje informacje na temat współczesnych sekt i nowych ruchów religijnych; - rozważa, w co wierzą ateści; - przygotowuje planszę z „Litanią do Najświętszego Imienia Jezus”; - analizuje etymologię słowa „niedziela” w różnych językach, wykonuje planszę pogładową; - rozważa, dlaczego Kościół, pomimo że jest święty, potrzebuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozważa istotę powołania chrześcijańskiego: zwykle czy niezwykle życie; - rozważa aktualność problemów poruszanych przez Dekalog; - zabiera głos w dyskusji na temat kultu obrazów; - rozważa, czy noszenie medalików i krzyżyków jako bizuterii jest nadużywaniem świętych znaków; - rozważa, czy można żyć bez świętowania; - pisze list do rówieśnika wspierający go w wierze; - podaje historyczne przykłady męczenników sumienia, odwołując się do różnych epok; - rozważa problemy współczesne związane z tolerancją i wartościami chrześcijańskimi w świetle historii;

<p>niewłaściwych sprawach; - rozumie słowa Nowego Testamentu o wzywaniu Jezusa jako Pana (Rz 10, 9-10 oraz Mt 7, 21); - zna niektóre postacie mające wpływ na reformę Kościoła katolickiego w Polsce (szczególnie rolę ks. Piotra Skargi SJ); - podaje informacje o Kościele greckokatolickim; - rozumie wąski i szerszy sens przykazań 4-7; - rozumie ewangeliczne określenie posiadania w „nienawiści ojca i matki”; - rozumie pozytywny sens piątego przykazania; - wie o problemach współczesnych związanych z szacunkiem do życia, czyli dotyczących ochrony życia od poczęcia do śmierci naturalnej;</p>	<p>karnego i KKK; - wyjaśnia pozytywny sens siódmego przykazania; - interpretuje postawy bohaterów literackich dotyczących kłamstwa; - formułuje kontrargumenty wobec „zwolenników” mówienia nieprawdy; - interpretuje fragmenty NT w kontekście ósmego przykazania; - dokonuje oceny moralnej pożądlivosti w świetle tradycji biblijnej i nauczania Kościoła; - opracowuje rady dotyczące sztuki modlenia się; - interpretuje teksty Pisma Świętego dotyczące modlitwy; - dokonuje praktycznej aktualizacji przykazania miłości bliźniego w świetle słów Benedykta XVI; - dokonuje „pozytywnej” parafrazy „Hymnu o miłości” św. Pawła;</p>	<p>- uzasadnia religijny sens świętowania niedzieli (układa pytania z perspektywy niewierzącego rówieśnika, pisze na ten temat list do rówieśnika); - układa plan dnia świątecznego; - omawia stanowisko Soboru Trydenckiego wobec postulatów reformacji; - omawia postać Tomasz Morusa jako męczennika sumienia oraz patrona rządzących; - rozumie doniosłość pokoju religijnego na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów; - redaguje współczesną polszczyzną modlitwę za ojczyznę Piotra Skargi; - omawia istotę unii brzeskiej; - porównuje współczesną rodzinę z rodziną starożytnych Izraelitów; - interpretuje</p>	<p>reform; - analizuje codzienna prasę, wskazując przykłady nietolerancji religijnej w Europie; - rozumie wspólną symbolikę różnych religii w architekturze: omawia symboliczne znaczenie wieży w architekturze sakralnej; - opracowuje historię swojej rodziny na podstawie dostępnych dokumentów z uwzględnieniem kontekstu społecznego, kulturowego, religijnego; - przygotowuje afisz zachęcający do udziału w Marszu Życia; - interpretuje obraz „Portret małżeństwa Arnolfinich”, uwzględniając symboliczne znaczenie elementów związanych z małżeństwem; - wymienia pozytywne cechy, które pozwalają unikać kradzieży; - podaje przykłady zadośćuczynienia w</p>	<p>- rozważa, czy wiara chrześcijańska pomaga czy przeszkadza w relacjach z wyznawcami innych religii; - przygotowuje oś czasu uwzględniającą informacje o wyznawcach różnych religii zamieszkujących region; - rozważa, czy przeszłość rodziny, narodu i Kościoła wpływa na jego własną przyszłość; - rozważa, czy zabijanie podczas wojny jest wykroczeniem przeciwko piątemu przykazaniu; - rozważa związki przyjaźni z miłością; - rozważa, czy przywłaszczenie jedzenia, gdy jest się głodnym, jest kradzieżą; - rozważa istotę manipulacji jako wykroczenia przeciwko ósmemu przykazaniu; - rozważa słowa Benedykta XVI jako kontrargument w dyskusji na temat Dekalogu jako systemu zakazów; - rozważa, czy modlitwa może przemieniać ludzi i świat; - rozważa, czy prawdziwa</p>
---	--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady łamania piątego przykazania; - wskazuje zagrożenia miłości dla współczesnych nastolatków; - wymienia grzechy przeciw czystości; - rozumie istotę czystości w narzeczeństwie i małżeństwie; - wymienia przyczyny kradzieży; - rozważa związek siódmego przykazania z przykazaniem miłości; - rozumie istotę ściągania i plagiatu jako kradzieży; - wskazuje przyczyny kłamstw; - rozumie różnicę między kłamstwem, obmową, oszczerstwem i lekkomyślnym osądem; - podaje skutki kłamstwa dla kłamcy i okłamywanego; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia grzechy przeciw miłości Bożej. - redaguje wypowiedź na forum internetowym; - wymienia różne formy pobożności; - omawia sposoby świętowania w rodzinie; - omawia kwestię świętowania szabat i niedzieli; - wymienia ważne święta, które nie zawsze przypadają w niedzielę; - wymienia wartości i zagrożenia życia społecznego i kościelnego w XV i XVI wieku; - wskazuje postulaty reformacji; - zna postać Marcina Lutra; - zna ogólną sytuację dotyczącą reformacji i reformy Kościoła w Polsce; - wie o różnych narodowościach i religiach w Rzeczypospolitej Obojga Narodów; 	<p>fragmenty Pisma Świętego mówiące o relacjach dzieci z rodzicami;</p> <ul style="list-style-type: none"> - buduje drzewo genealogiczne swojej rodziny; - rozumie odpowiedzialność za życie własne oraz bliźniego, np. w kontekście głodu na świecie; - rozumie istotę sytuacji, kiedy nie należy mówić prawdy; - rozumie dwa znaczenia słowa „pożądać” i odnosi je do dziewiątego i dziesiątego przykazania; - wskazuje pozytywne aspekty dziewiątego i dziesiątego przykazania; - podaje sposoby, które umożliwiają walkę z pożądliwością; - opisuje modlitwę Jezusa, 	<p>sytuacji kłamstwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że dziewiąte i dziesiąte przykazanie są streszczeniem drugiej tablicy przykazań (przykazań 4-10); - zna biografię świętego, którego życie jest przykładem walki z pożądliwością; - układa własne modlitwy; - rozumie sens powiedzenia: modlitwa żyje z wierności; - dokonuje parafrazy „Hymnu o miłości” św. Pawła, uwzględniając współczesne realia. 	<p>miłość może istnieć bez Boga.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje autorefleksji, czym jest modlitwa, - zna podstawowe postawy, gesty i formy modlitwy; - rozumie sens wezwania „Trwajcie w miłości mojej”.
---	--	---	--	--

Rozdział VI
Idę z wami. Rok liturgiczny

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia potoczne związki frazeologiczne związane ze słowem „krzyż”; - interpretuje przesłanie religijne płynące z Krzyża Chrystusa; - wymienia współczesne przejawy kultu Krzyża; - zna datę święta Podwyższenia Krzyża Świętego; - zna części różańca; - rozumie hierarchię: Eucharystia – różaniec; - wymienia kilkoro świętych; - odróżnia uroczystość Wszystkich Świętych od wspomnienia wszystkich wiernych zmarłych (Dnia Zadusznego); - rozumie sens 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje rozwój pobożności maryjnej bł. Jana Pawła II; - interpretuje biblijną scenę pod Krzyżem w kontekście pochodzenia kultu maryjnego; - przedstawia rolę kultu maryjnego w historii Polski; - podejmuje próbę samodzielnego określenia symboliki Ducha Świętego; - interpretuje fragmenty „Sekwencji o Duchu Świętym”. - wymienia części Triduum Paschalnego i wyjaśnia treść obchodów poszczególnych dni; - przyporządkowuje każdej części Triduum Paschalnego określone 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcie „Drzewo Życia” w odniesieniu do krzyża; - zna świadectwo wiary Wojciecha Kilara, rozważa sensowność składania świadectw; - rozumie, że różaniec jest modlitwą chrystocentryczną i kontemplacyjną; - rozumie istotę Kościoła pielgrzymującego, oczyszczającego się i niebiańskiego (np. łączy określenia z definicjami); - interpretuje sens oczekiwania w tekście literackim; - określa znaczenie symboli adwentowych; - wskazuje różnice 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje interpretację malarskiego przedstawienia Krzyża; - wymienia „apostołów różańca” i podaje krótkie informacje biograficzne na ich temat; - wyjaśnia istotę Kościoła pielgrzymującego, oczyszczającego się i niebiańskiego; - rozważa niesprzeczność kultu świętych z wiarą w Jednego Boga; - zna świętych, którzy są patronami członków rodziny; - analizuje adwent w życiu człowieka współczesnego; - wyjaśnia znaczenie Bożego Narodzenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia historię interpretacji znaku Krzyża (etapy kultu); - rozważa, dlaczego krzyż chrześcijański nie jest ani amuletem, ani talizmanem; - rozważa, czy różaniec jest modlitwą odpowiednią dla współczesnego człowieka; - przedstawia etapy w rozwoju kultu świętych; - rozumie chrześcijaństwo jako wspólnotę, która wyzwala z poczucia samotności; - przedstawia religijny sens obchodów ku czci świętych i litanii do wszystkich świętych; - rozważa wagę przeszłości, teraźniejszości i przyszłości w chrześcijaństwie; - rozważa, dlaczego Bóg jako drogę zbawienia człowieka wybrał uniżenie

<p>naśladowania świętych; - przedstawia postać Jana Chrzciciela; - podaje dwa znaczenia adwentu jako oczekiwania; - charakteryzuje specyfikę adwentu jako okresu liturgicznego i czas jego trwania; - rozumie symbolikę światła i ciemności; - rozumie religijny (nie tylko tradycyjny) sens Bożego Narodzenia; - rozumie łacińskie sformułowanie <i>Ut unum sint</i>; - wskazuje na chrzest jako podstawę wspólnoty Kościołów, - rozumie różnicę między tolerancją a akceptacją; - rozumie religijne znaczenie wielkiego postu; - wymienia nabożeństwa wielkopostne;</p>	<p>obrzędy; - wymienia uroczystości i ważniejsze święta maryjne oraz podaje ich daty; - wylicza różne formy kultu maryjnego; - podaje podstawowe prawdy wiary związane z Duchem Świętym; - wymienia symbole Ducha Świętego; - wie, kiedy obchodzimy Uroczystość Zesłania Ducha Świętego. - rozumie związek Eucharystii i Triduum Paschalnego; - interpretuje różne określenia dla Wielkanocy; - wyjaśnia symbolikę wielkopostną;</p>	<p>między ewangelicznym i tradycyjnym (potocznym) przekazem o Bożym Narodzeniu; - interpretuje dzieło malarskie, wskazując motywy uniżenia i Boskości Jezusa; - dokonuje autoanalizy: Co wiem o wiernych innych Kościołów; - rozumie określenie „ekumenizm” i podaje warunki ruchu ekumenicznego; - proponuje inne nazwy dla okresu wielkiego postu; - analizuje jałmużnę modlitwę i post jako praktyki pokutne; - rozumie znaczenie obchodów Triduum Paschalnego w życiu chrześcijanina;</p>	<p>jako Wcielenia Syna Bożego, który sprawił, że życie ma sens, - interpretuje fragmenty Pisma Świętego mówiące o uniżeniu Jezusa Chrystusa; - przygotowuje notkę prasową o Tygodniu Modlitw o Jedność Chrześcijan; - analizuje treść pieśni wielkopostnych, - wyjaśnia znaczenie modlitwy, postu i jałmużny w Wielkim Poście; - objaśnia znaczenie obrzędów Triduum Paschalnego; - interpretuje symbole wielkanocne; - rozważa wpływ objawień maryjnych na życie człowieka wierzącego; - wyjaśnia symbolikę Ducha Świętego; - zna pojęcie „Paraklet”; - przygotowuje mapę myśli na temat działania Ducha Świętego w Kościele.</p>	<p>i śmierć, a nie potęgę; - rozważa, czy ekumenizm jest zagrożeniem wiary, czy wynika z wiary; - samodzielnie analizuje niedzielne czytania wielkopostne; - dobiera cytaty biblijne do obrzędów Triduum Paschalnego; - zna tekst Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego, interpretuje go i ocenia stopień ich realizacji; - układa „Modlitwę ośmioklasisty do Ducha Świętego”; - rozważa, jak odróżnić autosugestię od działania Ducha Świętego.</p>
---	--	---	--	--

